C/2025/6325

3.12.2025

Stanovisko Evropského výboru regionů – Budoucnost evropské obrany 2030

(C/2025/6325)

Zpravodaj: Ricardo RIO (PT/ELS), starosta města Braga, Portugalsko

Odkazy:

Společné sdělení o budoucnosti evropské obrany 2030
JOIN(2025) 120 final
Návrh nařízení Rady, kterým se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE)
COM(2025) 122 final
Sdělení Komise Sladění zvýšených výdajů na obranu s Paktem o stabilitě a růstu
C(2025) 2000 final
Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2021/694, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697, (EU) 2021/1153, (EU) 2023/1525 a 2024/795, pokud jde o podporu investic souvisejících s obranou v rozpočtu EU s cílem provést plán ReArm Europe
COM(2025) 188 final

I. DOPORUČENÉ POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

COM(2025) 122 final
Návrh nařízení Rady, kterým se zřizuje nástroj Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE)

Pozměňovací návrh 1

19. bod odůvodnění

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
Aby se zajistila včasná dostupnost a dodávky obranných produktů z EDTIB a urychlilo se její přizpůsobování strukturálním změnám, a tím se posílila účinnost poskytnuté finanční pomoci, je důležité stanovit minimální podmínky týkající se hodnoty vytvořené v Unii. Kolaborativní veřejné zakázky by proto měly obsahovat požadavek, aby náklady na komponenty pocházející z Unie***, států ESVO EHP*** nebo Ukrajiny nebyly nižší než ***65*** % odhadovaných nákladů na konečný produkt.	Aby se zajistila včasná dostupnost a dodávky obranných produktů z EDTIB a urychlilo se její přizpůsobování strukturálním změnám, a tím se posílila účinnost poskytnuté finanční pomoci, je důležité stanovit minimální podmínky týkající se hodnoty vytvořené v Unii. Kolaborativní veřejné zakázky by proto měly obsahovat požadavek, aby náklady na komponenty pocházející z Unie nebo Ukrajiny nebyly nižší než ***70*** % odhadovaných nákladů na konečný produkt.

Odůvodnění

Cílem tohoto nařízení je posílit evropský obranný průmysl a rovněž pomoci Ukrajině. V této souvislosti by při výpočtu evropské hodnoty kolaborativní veřejné zakázky měly být zohledněny pouze členské státy EU a Ukrajina.

Pozměňovací návrh 2

22. bod odůvodnění

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
Členské státy, které chtějí získat finanční pomoc v rámci nástroje SAFE, by měly Komisi předložit žádost doprovázenou investičním plánem evropského obranného průmyslu. Aby se usnadnila příprava plánů, měly by se Komise a členské státy zapojit do výměn s cílem určit předběžné přidělení částek úvěru. Komise by měla posoudit všechny žádosti předložené členskými státy. Při posuzování vnitrostátních plánů by Komise měla v příslušných případech využít odborných znalostí EDA nebo Vojenského štábu EU. Komise by měla přidělit částky úvěrů dotčeným členským státům za uplatnění zásad rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti, zejména pokud součet požadovaných částek úvěru překročí celkovou maximální částku finanční pomoci, která je v rámci nástroje SAFE k dispozici. ***Úvěry by měly být rozděleny mezi členské státy, které uplatňují zásady rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti.*** Investiční plány evropského obranného průmyslu by měly popisovat opatření k posílení odolnosti evropského odvětví obranného průmyslu, zejména usnadněním přístupu malých a středních podniků, společností se střední tržní kapitalizací a nových aktérů v oblasti obrany na obranný trh.	Členské státy, které chtějí získat finanční pomoc v rámci nástroje SAFE, by měly Komisi předložit žádost doprovázenou investičním plánem evropského obranného průmyslu. Aby se usnadnila příprava plánů, měly by se Komise a členské státy zapojit do výměn s cílem určit předběžné přidělení částek úvěru. Komise by měla posoudit všechny žádosti předložené členskými státy. Při posuzování vnitrostátních plánů by Komise měla v příslušných případech využít odborných znalostí EDA nebo Vojenského štábu EU. Komise by měla přidělit částky úvěrů dotčeným členským státům za uplatnění zásad rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti, zejména pokud součet požadovaných částek úvěru překročí celkovou maximální částku finanční pomoci, která je v rámci nástroje SAFE k dispozici. Investiční plány evropského obranného průmyslu by měly popisovat opatření k posílení odolnosti evropského odvětví obranného průmyslu, zejména usnadněním přístupu malých a středních podniků, společností se střední tržní kapitalizací a nových aktérů v oblasti obrany na obranný trh. ***Aby bylo zajištěno začlenění malých a středních podniků a široké rozdělení finančních prostředků určených pro průmyslový ekosystém EDTIB, měl by nástroj SAFE upřednostňovat projekty zahrnující alespoň dva malé a střední podniky z členských států.***

Odůvodnění

Vypuštění nadbytečného textu.

Pozměňovací návrh 3

25. bod odůvodnění

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
Kolaborativní zadávání veřejných zakázek by mělo zahrnovat alespoň dvě zúčastněné země z řad členských států***, států ESVO EHP nebo Ukrajiny, z nichž alespoň jedna by měla být členským státem přijímajícím úvěrovou podporu v rámci nástroje SAFE***. Kolaborativního zadávání veřejných zakázek s členským státem, které je podporováno finanční pomocí v rámci nástroje SAFE, by navíc měly mít možnost účastnit se přistupující země, další kandidátské země a potenciální kandidátské země a další třetí země, s nimiž Unie uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany. ***Zahrnutí států ESVO EHP a Ukrajiny mezi země, které mohou tvořit minimální požadovaný počet pro kolaborativní zadávání veřejných zakázek, je odůvodněno úzkým partnerstvím těchto zemí***	Kolaborativní zadávání veřejných zakázek by mělo zahrnovat alespoň dvě zúčastněné země z řad členských států. Kolaborativního zadávání veřejných zakázek s členským státem, které je podporováno finanční pomocí v rámci nástroje SAFE, by navíc měly mít možnost účastnit se ***státy ESVO EHP, Ukrajina,*** přistupující země, další kandidátské země a potenciální kandidátské země a další třetí země, s nimiž Unie uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany. Členské státy se rovněž vyzývají, aby dále podporovaly Ukrajinu vybavením pořízeným s finanční pomocí z nástroje SAFE.

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
s Unií v oblasti produkce obranného průmyslu a skutečnosti, že Ukrajina přímo čelí probíhající útočné válce Ruska. Členské státy se rovněž vyzývají, aby dále podporovaly Ukrajinu vybavením pořízeným s finanční pomocí z nástroje SAFE. ***Účast těchto třetích zemí na kolaborativním zadávání veřejných zakázek pro EDTIB nebo technologickou a průmyslovou základnu obrany Ukrajiny nebo států ESVO EHP by měla zvýšit úroveň agregace poptávky nezbytnou k dosažení širší průmyslové kapacity, podpořit interoperabilitu systémů a produktů zavedených nejbližšími partnery Unie v této oblasti a zároveň potenciálně umožnit členským státům, které se těchto veřejných zakázek účastní, získat lepší ceny.***	

Odůvodnění

Účelem tohoto unijního nástroje je zajistit obrannou připravenost EU do roku 2030 tím, že bude posílen dodavatelský řetězec EU v oblasti obrany. Má podpořit kolaborativní zadávání veřejných zakázek EU v oblasti obrany. Má-li to být účinné, měly by se účastnit alespoň dva členské státy EU, nikoli jeden. Rozměr EU by měl být jasný.

Pozměňovací návrh 4

27. bod odůvodnění

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
Za tímto účelem by mělo být usnadněno zadávání veřejných zakázek založených na kolaborativním zadávání veřejných zakázek zahrnujícím alespoň ***jeden členský stát, který čerpá*** finanční pomoc v rámci nástroje SAFE. Mělo by se proto mít za to, že členské státy provádějící kolaborativní zadávání veřejných zakázek s využitím pomoci poskytované v rámci nástroje SAFE se nacházejí v naléhavé situaci způsobené krizí, která odůvodňuje použití jednacího řízení bez předchozího uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení, jak je stanoveno ve směrnici 2009/81/ES. Kromě toho za účelem ochrany bezpečnostních zájmů členských států, které se účastní kolaborativního zadávání veřejných zakázek podporovaných nástrojem SAFE, je rovněž nezbytné stanovit možnost otevřít stávající rámcovou dohodu nebo zakázku veřejným zadavatelům z členských států, které původně nebyly stranami dotčené dohody, i když tito zadavatelé takovou možnost původně nestanovili, a to za podmínky, že je získán předchozí souhlas podniku, který rámcovou dohodu uzavřel.	Za tímto účelem by mělo být usnadněno zadávání veřejných zakázek založených na kolaborativním zadávání veřejných zakázek zahrnujícím alespoň ***dva členské státy, které čerpají*** finanční pomoc v rámci nástroje SAFE. Mělo by se proto mít za to, že členské státy provádějící kolaborativní zadávání veřejných zakázek s využitím pomoci poskytované v rámci nástroje SAFE se nacházejí v naléhavé situaci způsobené krizí, která odůvodňuje použití jednacího řízení bez předchozího uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení, jak je stanoveno ve směrnici 2009/81/ES. Kromě toho za účelem ochrany bezpečnostních zájmů členských států, které se účastní kolaborativního zadávání veřejných zakázek podporovaných nástrojem SAFE, je rovněž nezbytné stanovit možnost otevřít stávající rámcovou dohodu nebo zakázku veřejným zadavatelům z členských států, které původně nebyly stranami dotčené dohody, i když tito zadavatelé takovou možnost původně nestanovili, a to za podmínky, že je získán předchozí souhlas podniku, který rámcovou dohodu uzavřel.

Odůvodnění

Viz předchozí odůvodnění.

Pozměňovací návrh 5

Čl. 2 odst. 3

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
„kolaborativním zadáváním veřejných zakázek“ zadávací řízení na obranné produkty nebo jiné produkty pro obranné účely a výsledné zakázky prováděné alespoň jedním členským státem přijímajícím finanční pomoc v rámci tohoto nástroje a jedním dalším členským státem ***nebo jedním členem Evropského sdružení volného obchodu, kteří jsou členy Evropského hospodářského prostoru (dále jen „státy ESVO EHP“), nebo Ukrajinou***. Kolaborativní zadávání veřejných zakázek může navíc zahrnovat přistupující země, kandidátské země a potenciální kandidátské země a další třetí země, s nimiž Unie uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany (nezávazný nástroj).	„kolaborativním zadáváním veřejných zakázek“ zadávací řízení na obranné produkty nebo jiné produkty pro obranné účely a výsledné zakázky prováděné alespoň jedním členským státem přijímajícím finanční pomoc v rámci tohoto nástroje a jedním dalším členským státem. Kolaborativní zadávání veřejných zakázek může navíc zahrnovat ***členy Evropského sdružení volného obchodu, kteří jsou členy Evropského hospodářského prostoru (dále jen „státy ESVO EHP“), Ukrajinu,*** přistupující země, kandidátské země a potenciální kandidátské země a další třetí země, s nimiž Unie uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany (nezávazný nástroj).

Odůvodnění

Kolaborativního zadávání veřejných zakázek by se měly účastnit alespoň dva členské státy EU. Jen tak z těchto unijních půjček získáme přidanou hodnotu EU a budeme z nich profitovat.

Pozměňovací návrh 6

Čl. 4 odst. 3

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
Odchylně od odstavce 1 mohou být zakázky zadávané jedním členským státem způsobilé pro podporu v rámci nástroje SAFE po dobu dvanácti měsíců od vstupu tohoto nařízení v platnost. Pokud členský stát zahrne tuto zakázku do plánu uvedeného v čl. 7 odst. 2, podnikne aktivně veškeré nezbytné kroky k rozšíření výhody dotčené zakázky na alespoň jeden další členský stát nebo jeden stát ESVO EHP nebo Ukrajinu, a to vedle jakékoli zúčastněné přistupující země, kandidátské země, potenciální kandidátské země nebo jiné třetí země, s níž Unie uzavřela partnerství v oblasti bezpečnosti a obrany. Podmínky způsobilosti stanovené v čl. 16 odst. 2 až 12 se použijí obdobně.	

Odůvodnění

Viz předchozí odůvodnění.

Pozměňovací návrh 7

Čl. 8 odst. 4

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
Při přijímání prováděcího rozhodnutí podle odstavce 2 vezme Komise v úvahu stávající a očekávané finanční potřeby žádajícího členského státu, jakož i žádosti o finanční pomoc podle tohoto nařízení, které již podaly nebo plánují podat další členské státy, přičemž uplatní zásady rovného zacházení, solidarity, proporcionality a transparentnosti.	

Pozměňovací návrh 8

Čl. 16 odst. 7 a 8

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
Infrastruktura, zařízení, majetek a zdroje dodavatelů a subdodavatelů zapojených do kolaborativního zadávání veřejných zakázek, které jsou využívány pro účely kolaborativního zadávání veřejných zakázek, se musí nacházet na území členského státu***, státu ESVO EHP*** nebo Ukrajiny. Pokud dodavatelé nebo subdodavatelé zapojení do kolaborativního zadávání veřejných zakázek nemají na území členského státu***, státu ESVO EHP*** nebo Ukrajiny snadno dostupné alternativy nebo příslušnou infrastrukturu, zařízení, majetek a zdroje, mohou využít svou infrastrukturu, zařízení, majetek a zdroje, které se nacházejí nebo jsou drženy mimo tato území, za předpokladu, že takové použití není v rozporu s bezpečnostními a obrannými zájmy Unie a jejích členských států.	Infrastruktura, zařízení, majetek a zdroje dodavatelů a subdodavatelů zapojených do kolaborativního zadávání veřejných zakázek, které jsou využívány pro účely kolaborativního zadávání veřejných zakázek, se musí nacházet na území členského státu nebo Ukrajiny. Pokud dodavatelé nebo subdodavatelé zapojení do kolaborativního zadávání veřejných zakázek nemají na území členského státu nebo Ukrajiny snadno dostupné alternativy nebo příslušnou infrastrukturu, zařízení, majetek a zdroje, mohou využít svou infrastrukturu, zařízení, majetek a zdroje, které se nacházejí nebo jsou drženy mimo tato území, za předpokladu, že takové použití není v rozporu s bezpečnostními a obrannými zájmy Unie a jejích členských států.
Náklady na komponenty pocházející z Unie***, států ESVO EHP*** nebo Ukrajiny nesmí být nižší než ***65*** % odhadovaných nákladů konečného produktu. Žádné komponenty nesmí pocházet z jiné třetí země, která jedná rozporu s bezpečnostními a obrannými zájmy Unie nebo jejích členských států.	Náklady na komponenty pocházející z Unie nebo Ukrajiny nesmí být nižší než ***70*** % odhadovaných nákladů konečného produktu. Žádné komponenty nesmí pocházet z jiné třetí země, která jedná rozporu s bezpečnostními a obrannými zájmy Unie nebo jejích členských států.

Odůvodnění

Nástroj SAFE by měl v prvé řadě přispívat k posílení dodavatelského řetězce EU v oblasti obrany a pomáhat Ukrajině, nikoli financovat obranný průmysl mimo EU.

Pozměňovací návrh 9

Nový článek 18

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
	Kritéria pro vyloučení ***Z procesu podávání žádostí budou vyloučeny státy, které nedodržují zásady právního státu EU, tedy členské státy, v jejichž případě byl zahájen postup podle článku 7 SEU, a státy, které nejsou členy EU, včetně kandidátských zemí a potenciálních kandidátských zemí, které:*** — ***nerespektují základní hodnoty právního státu EU, základní práva a demokracii, včetně místní demokracie,*** — ***vykazují nízký soulad se společnou zahraniční a bezpečnostní politikou EU,*** — ***neudržují dobré sousedské vztahy s členskými státy EU,*** — ***soustavně neplní rozsudky vydané Evropským soudem pro lidská práva.*** ***O aktuálním stavu těchto otázek v kandidátských zemích a potenciálních kandidátských zemích poskytují dobrý přehled výroční zprávy Evropské komise o rozšíření a o právním státu.***

Odůvodnění

Rozpočet EU by neměl podporovat obranný průmysl v zemích, které nedodržují zásady právního státu EU a lidská práva a svobodu. Takové země by v budoucnu mohly představovat hrozbu pro bezpečnost EU.

COM(2025) 188 final

Návrh nařízení, pokud jde o pobídky k investicím souvisejícím s obranou v rozpočtu EU

Pozměňovací návrh 10

13. bod odůvodnění

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1525 o podpoře výroby munic (ASAP) bylo přijato s cílem finančně podpořit urychlené posílení schopnosti evropské technologické a průmyslové základny obrany reagovat a zajistit včasnou dostupnost a dodávky pozemní a dělostřelecké munice, jakož i raketových střel. Dobrovolné převody zdrojů, které byly členským státům přiděleny v rámci sdíleného řízení, do nástroje ASAP, jakož i dodatečné dobrovolné příspěvky členských států nebo jiných příslušných zúčastněných stran by měly přispět k podpoře zvyšování výrobních kapacit Unie	

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
po 30. červnu 2025. Nařízení (EU) 2023/1525 by proto mělo být změněno tak, aby tuto možnost zavedlo. Vzhledem k tomu, že se ukázalo, že uvedené nařízení je užitečné pro rozvoj nových kapacit pro výrobu střelného prachu/střeliva, výbušnin, nábojnic, jakož i zkušebních kapacit a raketových střel v celé Unii, je vhodné zajistit, aby jeho uplatňování bylo prodlouženo do 31. prosince 2026.	

Odůvodnění

Využívání fondů politiky soudržnosti na výrobu munice je i nadále kontroverzní a není v souladu s postojem VR přijatým v usnesení RESOL-VII/006.

Pozměňovací návrh 11

Nový 15. bod odůvodnění

Text navržený Evropskou komisí	Pozměňovací návrh VR
	Obranný průmysl je možné podpořit v rámci politiky soudržnosti za předpokladu, že je v souladu s jejím hlavním posláním zaručit sociálně-ekonomický a územní rozvoj a plní její celkový cíl, který je stanoven ve SFEU, tedy snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje jednotlivých regionů a zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů či ostrovů.

II. **POLITICKÁ DOPORUČENÍ**

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ (VR)

1. podporuje úsilí Evropské komise o zajištění obranné připravenosti EU do roku 2030 prostřednictvím posílených evropských dodavatelských řetězců v oblasti obrany, zvýšených investic členských států a kolaborativního zadávání veřejných zakázek s cílem podpořit interoperabilitu a úspory z rozsahu. Zároveň naléhavě vyzývá ke spolupráci s členskými státy v zájmu odstranění regulačních překážek uvnitř EU, jako jsou licence a certifikace, a následného vytvoření integrovanějšího obranného trhu a podpory průmyslových šampionů a vedle nich především malých a středních podniků, zejména pak malých, ale velmi výkonných a inteligentních podniků specializujících se na konkrétní segment trhu;

2. vítá v této souvislosti zveřejnění souhrnného balíčku týkajícího se obranné připravenosti, jehož cílem je odstranit regulační překážky, a vyzývá k jeho urychlenému přijetí v zájmu podpory vytvoření jednotného trhu EU v oblasti obrany. K urychlení rozvoje evropského obranného průmyslu je nezbytné podstatně zjednodušit postupy a odstranit regulační a administrativní zátěž ve všech odvětvích, přičemž je třeba brát ohled také na specifika malých a středních podniků;

3. připomíná, že byla zřízena pracovní skupina VR pro obranu, a vyzývá další instituce, aby se zapojily do její činnosti, přičemž obecněji zdůrazňuje význam spolupráce a budování aliancí, zejména včetně evropské sítě regionů podílejících se na obraně;

4. podporuje silný rozpočet EU na obranu založený na dodatečných zdrojích a integrovaný obranný trh a lepší koordinaci vnitrostátních objednávek. Konstatuje, že politika soudržnosti může v souladu se svým hlavním posláním podporovat obranný průmysl, pokud bude na regionální úrovni přispívat k vytváření pracovních míst a k hospodářskému růstu, a vyzývá k dalšímu posílení součinnosti mezi politikou soudržnosti a cíli v oblasti obrany;

5. zdůrazňuje však, že by měla být odmítnuta možnost převodu finančních prostředků politiky soudržnosti za účelem zvýšení kapacit pro výrobu munice v rámci aktu ASAP, i kdyby byla dobrovolná, neboť by to mohlo způsobit kritickou nerovnováhu, co se týče dostupnosti zdrojů v rámci politiky soudržnosti, a řídicím orgánům a příjemcům by tak chyběly finanční prostředky nezbytné k plnění jejich dlouhodobých závazků a cílů;

6. dodává, že při budování silného obranného trhu EU je naprosto nezbytné zachovat regionální soudržnost a místní stabilitu území, kde se nacházejí národní šampioni v oblasti obrany a regionální klastry;

7. vyzývá k tomu, aby obranné úsilí EU bylo koncipováno tak, aby doplňovalo a posilovalo struktury a schopnosti NATO, čímž by se zvýšila celková soudržnost a interoperabilita tváří v tvář měnícím se bezpečnostním hrozbám a zároveň by se zabránilo zdvojování funkcí a struktur NATO;

8. trvá na tom, že je třeba posílit naše stávající aktiva obranného průmyslu, zejména naše současné regionální klastry, a oživit regionální klastry na našich hranicích v souladu s prioritami a nedostatky ve schopnostech uvedenými ve společné bílé knize o budoucnosti evropské obrany 2030;

9. zdůrazňuje důležitou úlohu regionů při vytváření regionálních obranných klastrů a klastrů souvisejících s obranou, čímž dochází k propojení místních a regionálních orgánů a příslušných zúčastněných stran s vnitrostátními a evropskými orgány, zejména pokud jde o priority, budoucí potřeby a výzvy;

10. zdůrazňuje, že je důležité rozšířit ekosystém obranného průmyslu EU se zvláštním zaměřením na malé a střední podniky a začínající podniky a podporovat jejich specializaci s cílem zajistit konkurenceschopnost evropských dodavatelských řetězců v odvětví obrany. V této souvislosti připomíná důležitou úlohu, kterou mohou hrát regiony a města, pokud jde o podporu podniků při rozvoji jejich technologií, jejich internacionalizaci a přístupu na trh, ale také o podporu spolupráce mezi evropskými regiony a vytváření synergií v oblasti znalostí a dovedností;

11. je toho názoru, že by měla být věnována zvláštní pozornost regionům na vnějších hranicích, a podporuje rozšíření iniciativ, jako je „štít na východní hranici“, které chrání hranice EU. Vyzývá rovněž k tomu, aby místní a regionální orgány v příhraničních regionech ohrožených agresí obdržely zvláštní podporu, jež bude zejména zahrnovat zvláštní finanční nástroje na posílení jejich připravenosti a přizpůsobení jejich sociálně-ekonomických infrastruktur a politik;

12. uznává klíčovou úlohu místních a regionálních orgánů při posilování civilní připravenosti a zvyšování odolnosti EU vůči hybridním hrozbám. Zahraniční manipulace s informacemi a vměšování, kybernetické útoky nebo ekonomický nátlak jsou příklady výzev, s kterými se nyní musí samosprávy, zejména u východní hranice EU, vyrovnávat. Vzhledem ke své blízkosti občanům se stávají klíčovým aktérem mimo jiné v boji proti dezinformacím nebo při vzdělávání občanů v oblasti civilní ochrany a ochrany obyvatelstva. Zdůrazňuje proto, že je důležité zapojit do přípravy vnitrostátního plánování ochrany obyvatelstva také regionální úroveň;

13. zdůrazňuje, že je v rámci investic do obrany důležité podporovat technologie dvojího užití, a posilovat tak obranný průmysl, vytvářet vedlejší přínosy pro civilní odvětví, podporovat spolupráci veřejného sektoru, technologických podniků a výzkumných středisek, co nejvíce využívat přelomový rozvoj začínajících podniků a umožňovat inovace v regionech bez tradičního obranného průmyslu. Zdůrazňuje rovněž význam sdílení osvědčených postupů mezi regiony při kombinovaném využívání různých nástrojů politiky soudržnosti v oblasti technologií dvojího užití s cílem podpořit socioekonomický a územní rozvoj;

K nástroji Bezpečnostní akce pro Evropu (SAFE)

14. trvá na tom, že půjčky ve výši 150 miliard EUR, které rozpočet EU poskytl na posílení obranného průmyslu EU, musí být přínosem především pro členské státy EU a Ukrajinu, a že do tohoto finančního nástroje musí být zapojeny alespoň dva členské státy;

15. dále požaduje, aby v zájmu respektování pojetí nástroje SAFE a konečného cíle balíčku opatření EU v oblasti obranné připravenosti, kterým je aktivovat až 800 miliard EUR na obranu EU, byla v kritériích nástroje SAFE výrazněji zohledněna preference evropského původu prostřednictvím požadavku, aby alespoň 70 % nákladů na komponenty konečného produktu pocházelo z EU, přičemž orgán odpovědný za návrh by měl být v EU;

16. požaduje rovněž, aby se infrastruktura, zařízení a zdroje dodavatelů a subdodavatelů nacházely v EU nebo na Ukrajině a aby jiná území byla po posouzení Komisí zvážena pouze v případě, že neexistuje žádná alternativa;

17. zdůrazňuje, že financování EU musí být podmíněno plným dodržováním zásad právního státu, demokracie a lidských práv, a to jak ze strany členských států, tak příjemců ze třetích zemí;

18. vyzývá k vyjasnění toho, jak bude Komise řešit převis poptávky a upřednostňovat projekty, které posilují obrannou připravenost EU. Při tom by měly být zohledněny komponenty pocházející z EU, sídlo dodavatelů, zapojení malých a středních podniků a podpora regionálních obranných klastrů, aby se zajistilo, že místní ekonomiky nebudou destabilizovány a že budou zachována stávající průmyslová aktiva;

Ke sladění zvýšených výdajů na obranu s Paktem o stabilitě a růstu

19. konstatuje, že mnoho členských států čelí fiskálním omezením a nemůže zvyšovat dluh, aniž by to ohrozilo udržitelnost, což vyžaduje diferencované uplatňování únikové doložky a zpochybňuje její účinnost, protože ji dosud aktivovalo pouze 16 zemí;

20. je znepokojen tím, že použitý – čtyřletý – časový rámec je příliš krátký na to, aby členským státům pomohl strukturálně začlenit výdaje na obranu do jejich rozpočtů a vyhnout se tzv. fiskálnímu útesu;

21. požaduje časový rámec v délce dvou období (do roku 2032), aby členské státy mohly začlenit obranu do svých běžných rozpočtů a aby obranný průmysl EU získal nezbytnou předvídatelnost. Tyto dodatečné čtyři roky by měly členské státy využít k postupnému začlenění výdajů na obranu do svých vnitrostátních rozpočtů;

22. konstatuje, že jak nástroj SAFE, tak aktivace únikové doložky se opírají o pobídky k financování naší bezpečnosti z veřejného dluhu, což by mohlo prohloubit regionální rozdíly a dále roztříštit evropský obranný trh. V této souvislosti musí EU prostřednictvím společného evropského dluhu vytvořit v krátkodobém horizontu evropský finanční nástroj na podporu investic a kapacit v oblasti bezpečnosti a obrany;

23. trvá na tom, že EU musí uvažovat o své obraně a bezpečnosti rovněž v dlouhodobějším horizontu až do roku 2050 a že spoléhat se při strukturálním financování naší bezpečnosti na dluh není udržitelné. Navrhuje proto, aby byl vytvořen nový systém skutečných vlastních zdrojů, který by zaručil schopnost EU účinně reagovat na budoucí bezpečnostní výzvy.

V Bruselu dne 15. října 2025.

předsedkyně
Evropského výboru regionů
Kata TÜTTŐ